

Interne variatie in het Junco- Caricetum extensae

De associatie van Kwelderzegge nader bekeken

Wat ik ga vertellen

- Geschiedenis van de associatie
- Syntaxonomische positie van de associatie
- Interne variatie
- Aansluiting bij oorspronkelijke beschrijving
- Landschapsecologische betekenis van de subassociaties
- Conclusies

Geschiedenis van de associatie

1936 - Braun-Blanquet & De Leeuw, Vegetationskizze von Ameland

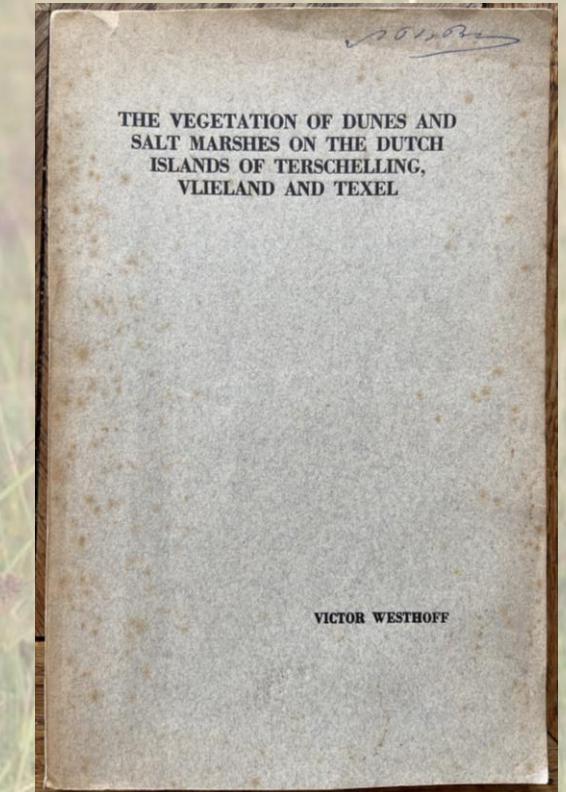
- Eerste beschrijving associatie
- Op basis van twee opnamen

Origineel Br-Blanquet & De Leeuw 1936			
<i>Vermoedelijke kensoorten</i>			
Carex extensa	2-3.3	2.2	<i>Carex extensa</i>
Juncus anceps var. atricapillus	1.3	3.3	<i>Juncus anceps</i>
<i>Verbondskensoorten Armerion maritimae</i>			
Agrostis alba v. salina	3.3	3.4	<i>Agrostis stolonifera</i>
Glaux maritima	1.1	+	<i>Glaux maritima</i>
Juncus Gerardi	1.2	+	<i>Juncus gerardi</i>
Plantago maritima	+	+	<i>Plantago maritima</i>
Aster tripolium	+	+	<i>Tripolium pannonicum</i>
Juncus maritimus	+.2	.	<i>Juncus maritimus</i>
Blismus rufus	.	+	<i>Blysmus rufus</i>
Triglochin maritimum	+	.	<i>Triglochin maritimum</i>
<i>Begeleiders</i>			
Juncus supinus	2.3	1.2	<i>Juncus bulbosus</i>
Scirpus maritimus f	+	+	<i>Bolboschoenus maritimus</i>
Triglochin palustre	1.2	+	<i>Triglochin palustris</i>
Erythraea pulchella	+	+	<i>Centaureum pulchellum</i>
Euphrasia serotina (?)	+	1.1	<i>Odontites vernus s.l.</i>
Epilobium palustre v. salinum	+	+	<i>Epilobium palustre</i>
Leontodon autumnalis	+	+	<i>Schorzoneroides autumnalis</i>
Heleocharis palustris	2.2	.	<i>Eleocharis palustris/uniglumis</i>

1947 – Westhoff, *The vegetation of dunes and salt marshes on the Dutch Islands of Terschelling, Vlieland and Texel*

Onderscheid twee subassociaties:

- *Junco-Caricetum extensae pholiuretosum*
- *Junco-Caricetum extensae blysmetosum*

1969 - Westhoff & Den Held, *Plantengemeenschappen in Nederland*

Onderscheiden nog steeds twee subassociaties

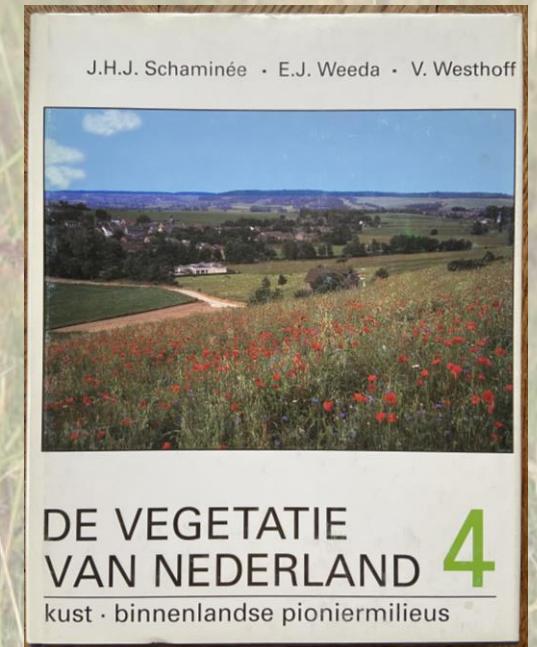
- *Junco-Caricetum extensae parapholietosum*
- *Junco-Caricetum extensae blysmetosum rufi*

Daarnaast ook de associatie van Rode bies (*Scirpetum rufi* = *Blysmetum rufi*)

1998 - Schaminée et al. *De vegetatie van Nederland*

- Geen subassociaties van het *Junco-Caricetum extensae* meer
- Wel (nog steeds) associatie van Rode bies (*Blysmetum rufi*) opgenomen

2019 - Analyse van opnamen met *Carex extensa* uit LVD

- Alle opnamen tussen 1900 en 2019
 - met *Carex extensa*
 - waarvan auteur bekend is
 - oppervlakte $>3\text{m}^2$ en $<100\text{ m}^2$
 - Bedekkingsschaal = Br-Bl of hiermee vergelijkbaar

Syntaxonomische positie van de associatie

- Overzicht van gemeenschappen met *Carex extensa* (1107 relevés)
- Constante soorten
- Gemeenschappen van zilte omstandigheden met differentiërende soorten
- Het *Junco-Caricetum extensae*
- Gemeenschappen van overwegend zoete omstandigheden met differentiërende soorten

Group No. No. of relevé										
	1 15	2 58	3 60	4 283	5 186	6 235	7 18	8 100	9 96	10 56
cS	<i>Carex extensa</i>	100*	100*	100*	100*	100*	100*	100*	100*	100*
	<i>Glaux maritima</i>	87*	90*	87*	84*	92*	96*	100*	76*	73*
d1	<i>Agrostis stolonifera</i>	13*	66*	10*	61*	67*	81*	89*	94*	84*
	<i>Plantago maritima</i>	100*	72*	93*	84*	81*	68*	17*	23*	9*
	<i>Aster tripolium</i>	87*	79*	63*	36*	67*	70*	44*	28*	3*
	<i>Odonites vernus s.l.</i>	20*	14*	7*	40*	34*	60*	56*	77*	59*
d2	<i>Elytrigia juncea s. boreoalantica</i>	-	22*	2*	1*	-	6*	-	9*	-
	<i>Spergularia salina</i>	-	24*	5*	2*	1*	9*	-	5*	1*
	<i>Salicornia species</i>	20*	22*	5*	5*	5*	8*	-	1*	-
d3	<i>Atriplex portulacoides</i>	7*	22*	45*	16*	9*	8*	-	6*	-
	<i>Limonium vulgare</i>	40*	38*	98*	64*	41*	34*	-	10*	11*
d4	<i>Festuca rubra agg.</i>	60*	33*	67*	100*	70*	55*	56*	58*	56*
	<i>Armeria maritima</i>	7*	3*	22*	39*	17*	9*	22*	4*	1*
	<i>Elytrigia atherica</i>	20*	9*	7*	54*	28*	26*	6*	18*	4*
	<i>Artemisia maritima</i>	13*	10*	15*	23*	6*	5*	-	4*	-
	<i>Cochlearia officinalis s. anglica</i>	-	-	3*	5*	4*	1*	-	-	-
d5	<i>Juncus gerardii</i>	100*	48*	70*	64*	100*	62*	83*	43*	43*
d6	<i>Parapholis strigosa</i>	-	41*	8*	19*	26*	61*	17*	40*	7*
d7	<i>Blysmus rufus</i>	-	-	1*	4*	3*	100*	1*	8*	5*
	<i>Centunculus minimus</i>	-	2*	-	-	-	17*	1*	3*	-
	<i>Triglochin palustris</i>	-	2*	5*	1*	2*	6*	33*	5*	8*
d8	<i>Sagina maritima</i>	-	5*	-	6*	3*	9*	-	25*	2*
	<i>Plantago coronopus</i>	-	17*	3*	13*	21*	27*	6*	51*	6*
	<i>Cochlearia danica</i>	-	-	2*	1*	1*	1*	-	8*	2*
	<i>Sanchezia arvensis s.l.</i>	-	5*	-	10*	13*	15*	11*	40*	21*
	<i>Agrostis canina</i>	-	-	-	1*	1*	1*	-	8*	2*
	<i>Sagina procumbens</i>	-	-	-	-	-	-	9*	3*	2*
	<i>Lycopus europaeus</i>	-	-	-	-	-	-	7*	2*	7*
	<i>Ammophila arenaria</i>	-	-	1*	-	1*	-	5*	-	2*
	<i>Cirsium vulgare</i>	-	-	-	1*	-	-	5*	-	-
d9	<i>Parnassia palustris</i>	-	-	1*	1*	1*	11*	12*	65*	7*
	<i>Salix repens</i>	-	2*	-	-	2*	22*	23*	86*	12*
	<i>Carex oederi s.l.</i>	-	-	-	-	3*	22*	18*	74*	12*
	<i>Epipactis palustris</i>	-	-	-	-	1*	-	1*	45*	5*
	<i>Liparis loeselii</i>	-	-	-	-	-	-	1*	-	28*
	<i>Carex flacca</i>	-	-	-	-	1*	11*	5*	41*	11*
	<i>Eleocharis quinqueflora</i>	-	-	-	-	-	17*	3*	36*	5*
	<i>Euphrasia stricta</i>	-	-	-	-	-	-	4*	32*	-
	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	-	-	-	-	-	-	1*	20*	2*
	<i>Holcus lanatus</i>	-	-	-	-	1*	-	11*	38*	16*
	<i>Salix cinerea</i>	-	-	-	-	1*	-	8*	26*	2*
	<i>Caliergonella cuspidata</i>	-	-	-	1*	-	-	1*	25*	9*
	<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	-	-	-	-	-	-	8*	27*	7*
	<i>Pellia endiviifolia</i>	-	-	-	-	-	-	1*	17*	-
	<i>Equisetum arvense</i>	-	-	-	-	-	-	-	12*	-
	<i>Prunella vulgaris</i>	-	-	-	-	-	-	-	14*	-
	<i>Calamagrostis epigejos</i>	-	-	1*	-	1*	-	13*	32*	12*
	<i>Aneura pinguis</i>	-	-	-	-	-	-	1*	10*	2*
	<i>Juncus boliticus</i>	-	-	-	-	1*	6*	1*	11*	5*
	<i>Dactylorhiza majalis s. praetermissa</i>	-	-	-	-	-	-	-	8*	-
	<i>Hypochaeris radicata</i>	-	-	-	-	-	-	2*	12*	-
	<i>Ranunculus flammula</i>	-	-	-	1*	-	1*	11*	4*	-
	<i>Salix aurita</i>	-	-	-	-	-	-	-	6*	-
	<i>Juncus alpinotarticulatus s.l.</i>	-	-	-	-	1*	-	3*	9*	2*
	<i>Galium palustre s.l.</i>	-	-	-	-	-	1*	8*	4*	-
	<i>Eleocharis palustris s.str.</i>	-	-	-	-	-	6*	3*	10*	-
	<i>Drepanocladus polygamus</i>	-	-	-	1*	-	1*	-	10*	4*
	<i>Taraxacum sect. Ruderalia</i>	-	-	-	1*	1*	-	-	2*	2*
	<i>Epilobium palustre</i>	-	-	-	-	1*	-	2*	7*	2*
	<i>Poa pratensis</i>	-	-	-	1*	-	1*	-	2*	14*
d10	<i>Trifolium repens</i>	-	-	-	9*	3*	2*	22*	11*	16*
	<i>Trifolium fragiferum</i>	-	-	10*	10*	9*	6*	15*	5*	39*
	<i>Cirsium palustre</i>	-	-	-	1*	-	-	1*	2*	9*

Interne variatie

- Tabel met subassociaties van het *Junco-Caricetum extensae* (235 relevés)
- Junco-Caricetum extensae parpholidetosum*
 - 1a – variant met *Puccinellia maritima* en *Salicornia europaea*
 - 1b – variant met *Centaurium littorale* en *Sonchus arvensis* ("maritimus")
- Junco-Caricetum extensae typicum*
 - 2a – variant met *Potentilla anserina*
 - 2b – variant met *Blysmus rufus* en *Juncus anceps* (= typische variant)
- Junco-Caricetum extensae plantaginetosum maritimi*
 - Relatief soortenarm
- Belangrijke verschillen typicum en het *Blysmetum rufi*
- Referentiekolommen uit buitenlandse literatuur

Group No.	n=	1a	1b	2a	2b	3	4	5	6	7	8	9	10	
No. of relevés	235	112	43	28	13	39	94	27	20	1	8	8	7	
KS	<i>Carex extensa</i>	235	100 ^a	100 ^b	100 ³	100 ³	100 ³	44 ¹	V	V	1	5	5	5
	<i>Odontites vernus</i> s.l.		52 ¹	84 ¹	61 ^m	77 ¹	54 ¹	30 ¹	.	.	.	3	5	.
	<i>Centaurium pulchellum</i>	129	47 ¹	81 ¹	57 ⁺	77 ⁺	38 ¹	34 ⁺	.	.	1	1	3	.
CS	<i>Glaux maritima</i>	225	98 ^a	88 ^m	93 ^a	100 ¹	97 ^a	89 ¹	IV	V	1	5	5	5
	<i>Agrostis stolonifera</i>	190	78 ^a	95 ^b	82 ^b	100 ¹	67 ^m	87 ^b	IV	.	.	5	5	5
	<i>Aster tripolium</i>	164	77 ¹	49 ⁺	64 ¹	77 ⁺	74 ¹	19 ⁺	III	II	.	5	5	1
d 3	<i>Plantago maritima</i>	159	64 ¹	70 ⁺	46 ⁺	54 ⁺	95 ^a	37 ⁺	IV	III	.	3	3	.
	<i>Juncus gerardii</i>	146	63 ^m	51 ^m	43 ^a	69 ¹	82 ^b	74 ^b	IV	IV	1	4	4	4
	<i>Festuca rubra</i> agg.	130	53 ^m	70 ^m	61 ^a	23 ¹	54 ^m	30 ^b	I	III	.	3	4	.
	<i>Triglochin maritima</i>	103	38 ⁺	47 ⁺	43 ⁺	69 ¹	49 ⁺	64 ⁺	III	III	0	5	5	.
	<i>Parapholis strigosa</i>	143	73 ^m	81 ^m	36 ¹	46 ¹	26 ⁺	12 ⁺	.	II
d 1a-1b	<i>Puccinellia maritima</i>	66	54 ^a	7 ^m	11 ⁺	.	.	.	I	+	2	.	.	.
	<i>Spergularia media</i> subsp. <i>angustata</i>	48	39 ¹	7 ⁺	.	.	3 ^r	.	II	I
	<i>Salicornia europaea</i> sensu FvN 23ste druk	64	48 ^m	12 ⁺	18 ⁺	.	.	.	I
	<i>Suaeda maritima</i>	38	32 ⁺	2 ⁺	4 ⁺	.	.	.	I	+
	<i>Elytrigia juncea</i> s. <i>boreoatlantica</i>	15	13 ^r
d 1b	<i>Plantago coronopus</i>	63	29 ¹	53 ¹	7 ^r	.	15 ⁺	6 ⁺	.	.	.	1	3	.
	<i>Elytrigia atherica</i>	60	27 ¹	49 ¹	21 ⁺	.	8 ⁺	6 ⁺	I	III
	<i>Sagina maritima</i>	20	8 ^m	26 ⁺
	<i>Centaurium littorale</i>	44	15 ⁺	49 ¹	.	23 ¹	8 ⁺	6 ⁺	I	.	.	3	5	.
	<i>Bryum algovicum</i>	9	21 ^m
	<i>Sonchus arvensis</i> s.l.	35	4 ^r	47 ⁺	14 ^r	31 ⁺	8 ^r	11 ⁺	.	.	.	1	2	.
	<i>Hippophae rhamnoides</i>	19	2 ^r	28 ⁺	4 ^r	8 ^r	8 ^r
	<i>Carex distans</i>	18	2 ^r	19 ⁺	7 ¹	8 ⁺	13 ⁺	22 ⁺	I	.	.	3	.	.
	<i>Sagina nodosa</i>	13	2 ^r	19 ⁺	.	23 ⁺
	<i>Hennediella heimii</i>	4	.	9 ⁺
d 2a-2b	<i>Bolboschoenus maritimus</i> s.s.	48	14 ⁺	9 ^r	68 ¹	62 ⁺	3 ⁺	14 ¹	.	.	.	2	4	5
	<i>Eleocharis uniglumis</i>	21	1 ¹	5 ⁺	32 ¹	69 ¹	.	50 ^a
	<i>Leontodon autumnalis</i>	10	1 ⁺	.	18 ^r	31 ⁺	.	39 ⁺	.	.	.	2	.	.
d 2a	<i>Potentilla anserina</i>	20	2 ⁺	14 ⁺	32 ⁺	8 ⁺	5 ^r	36 ^a	.	.	.	4	.	.
	<i>Juncus anceps</i>	.	7 ⁺	4 ^r	77 ⁺	.	15 ⁺	4	.	.
d 2b	<i>Juncus articulatus</i>	14	1 ⁺	.	14 ⁺	69 ¹	.	24 ⁺	.	.	.	2	.	.
	<i>Blysmus rufus</i>	9	.	7 ⁺	54 ⁺	.	100 ^b
	<i>Carex oederi</i> (subsp. <i>oederi</i>)	.	2 ⁺	4 ¹	46 ⁺	.	12 ⁺
	<i>Holcus lanatus</i>	3	.	.	23 ⁺
	<i>Euphrasia species</i>	3	.	.	4 ¹	15 ⁺
	<i>Epilobium palustre</i>	3	.	.	4 ⁺	15 ⁺
	<i>Triglochin palustris</i>	14	3 ⁺	51	14 ⁺	31 ¹	3 ⁺	16 ⁺
	<i>Leontodon saxatilis</i>	47	3 ^r	63 ⁺	18 ⁺	69 ⁺	8 ⁺	18 ⁺	.	2

Aansluiting bij oorspronkelijke opnamen

Origineel Br-Blanquet & De Leeuw 1936

Vermoedelijke kensoorten

	a	b	
<i>Carex extensa</i>	2-3.3	2.2	<i>Carex extensa</i>
<i>Juncus anceps</i> var. <i>atricapillus</i>	1.3	3.3	<i>Juncus anceps</i>

Verbondskensoorten *Armerion maritimae*

<i>Agrostis alba</i> v. <i>salina</i>	3.3	3.4	<i>Agrostis stolonifera</i>
<i>Glaux maritima</i>	1.1	+	<i>Glaux maritima</i>
<i>Juncus Gerardi</i>	1.2	+	<i>Juncus gerardi</i>
<i>Plantago maritima</i>	+	+	<i>Plantago maritima</i>
<i>Aster tripolium</i>	+	+	<i>Tripolium pannonicum</i>
<i>Juncus maritimus</i>	+.2	.	<i>Juncus maritimus</i>
<i>Blismus rufus</i>	.	+	<i>Blysmus rufus</i>
<i>Triglochin maritimum</i>	+	.	<i>Triglochin maritimum</i>

Begeleiders

<i>Juncus supinus</i>	2.3	1.2	<i>Juncus bulbosus</i>
<i>Scirpus maritimus</i> f	+	+	<i>Bolboschoenus maritimus</i>
<i>Triglochin palustre</i>	1.2	+	<i>Triglochin palustris</i>
<i>Erythraea pulchella</i>	+	+	<i>Centaureum pulchellum</i>
<i>Euphrasia serotina</i> (?)	+	1.1	<i>Odontites vernus</i> s.l.
<i>Epilobium palustre</i> v. <i>salinum</i>	+	+	<i>Epilobium palustre</i>
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	+	<i>Schorzoneroides autumnalis</i>
<i>Heleocharis palustris</i>	2.2	.	<i>Eleocharis palustris/uniglumis</i>

Herordend naar Filius 2019

Kensoorten

	a	b	
<i>Carex extensa</i>	2-3.3	2.2	<i>Carex extensa</i>
<i>Erythraea pulchella</i>	+	+	<i>Centaureum pulchellum</i>
<i>Euphrasia serotina</i> (?)	+	1.1	<i>Odontites vernus</i> s.l.

Constante soorten

<i>Glaux maritima</i>	1.1	+	<i>Glaux maritima</i>
<i>Agrostis alba</i> v. <i>salina</i>	3.3	3.4	<i>Agrostis stolonifera</i>
<i>Aster tripolium</i>	+	+	<i>Tripolium pannonicum</i>
<i>Plantago maritima</i>	+	+	<i>Plantago maritima</i>
<i>Juncus Gerardi</i>	1.2	+	<i>Juncus gerardi</i>
<i>Triglochin maritimum</i>	+	.	<i>Triglochin maritimum</i>

d1a-1b

x

d1a

x

d1b

x

d2a-2b

<i>Scirpus maritimus</i> f	+	+	<i>Bolboschoenus maritimus</i>
<i>Leontodon autumnalis</i>	+	+	<i>Schorzoneroides autumnalis</i>
<i>Heleocharis palustris</i>	2.2	.	<i>Eleocharis palustris/uniglumis</i>

d2a

x

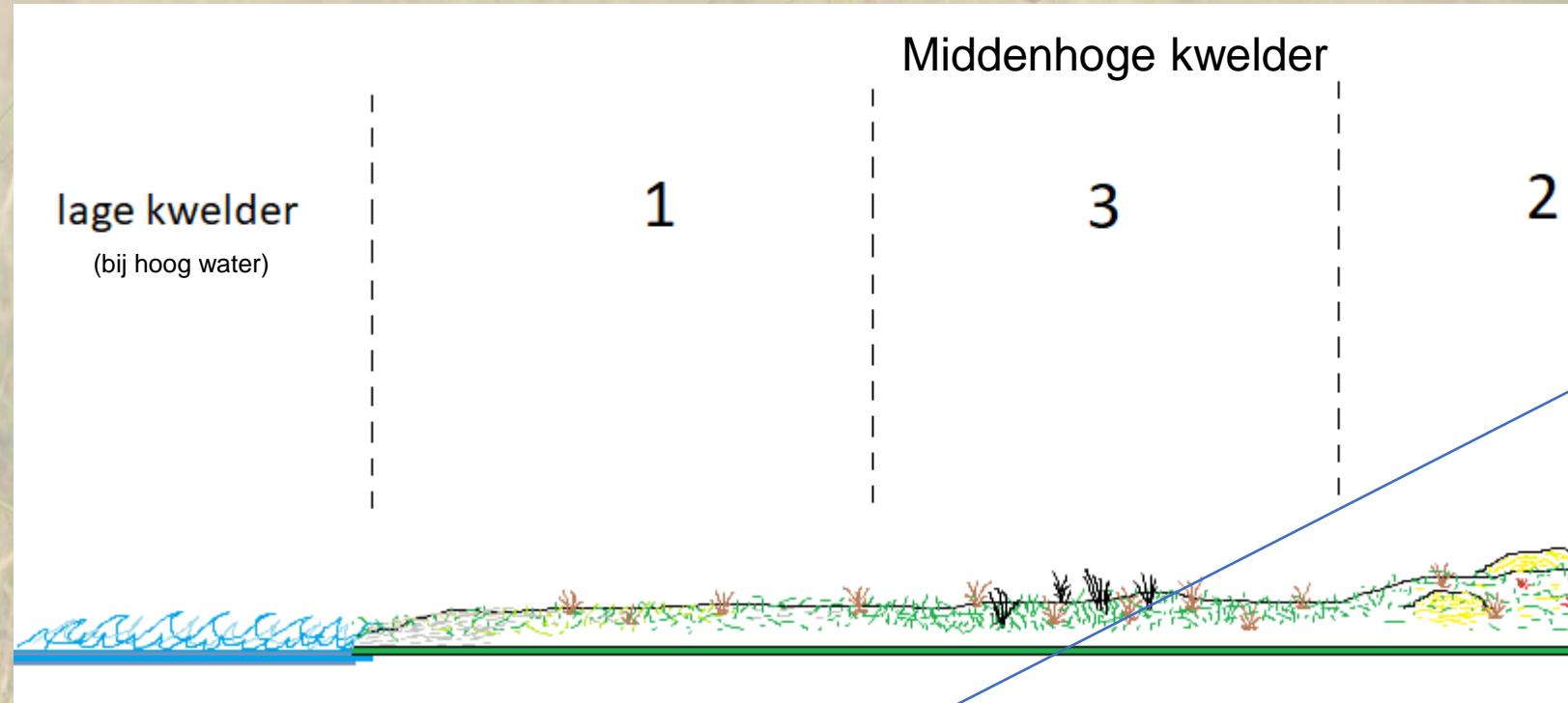
d2b

<i>Juncus anceps</i> var. <i>atricapillus</i>	1.3	3.3	<i>Juncus anceps</i>
<i>Juncus supinus</i>	2.3	1.2	<i>Juncus cf. articulatus</i>
<i>Blismus rufus</i>	.	+	<i>Blysmus rufus</i>

Begeleiders

<i>Epilobium palustre</i> v. <i>salinum</i>	+	+	<i>Epilobium palustre</i>
<i>Triglochin palustre</i>	1.2	+	<i>Triglochin palustris</i>
<i>Juncus maritimus</i>	+.2	.	<i>Juncus maritimus</i>

Landschapsecologische betekenis subassociaties

	Subassociatie	Differentiërende soorten	Landschapsecosysteem
1	<i>Junco-Caricetum parapholietosum</i>	<i>Parapholis strigosa</i>	Overgang lage kust
2	<i>Junco-Caricetum typicum</i>	<i>Blysmus rufus</i>	Duinvoeten met zand
3	<i>Junco-Caricetum plantaginetosum maritimi</i>	<i>Plantago maritimus</i>	Centrale zone middenhoge kwelder

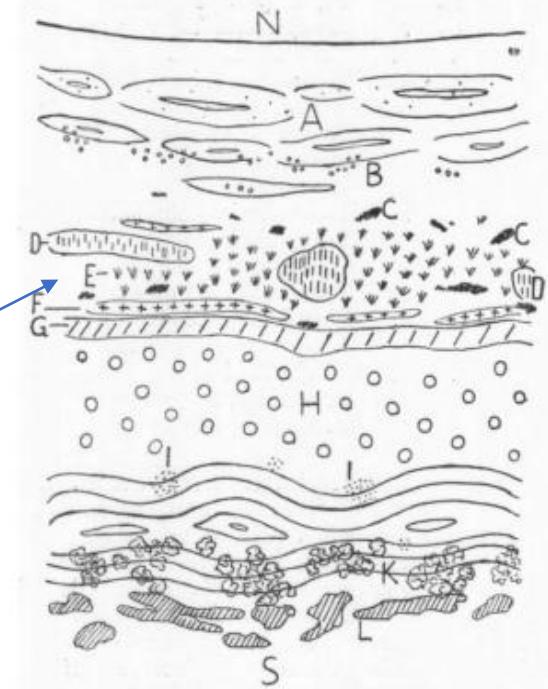

Fig. 2. Vegetationsverteilung am Strand von Ballum (etwas schematisiert).
 A = Agropyretum boreatlanticum
 B = Elymus-Fazies des Ammophyletum (fragment.)
 C = Nanocyperion-Fragmente
 D = Scirpus maritimus-Teiche
 E = Junceto-Caricetum extensa
 F = Sanderhöhungen mit Festuca arenaria
 G = Sturmflutlinie
 H = Degradiertes Ammophiletum
 I = Fragmentar. Tortuleto-Phlegetum arenariae
 K = Hippohaeto-Salicetum arenariae
 L = Acrocladieto-Salicetum.

Conclusies

- *Junco-Caricetum extensae parapholietosum* komt overeen met de subassociatie volgens Westhoff & Den Held, 1969
- *Junco-Caricetum extensae typicum* is overeenkomend met de oorspronkelijke opnamen en beschrijving door B-B & De Leeuw, 1936
- *Junco-Caricetum extensae plantaginetosum maritimi* is waarschijnlijk de meest voorkomende "typische" vorm
- Wordt geformaliseerd in artikel

A photograph of a vast, open landscape, likely a coastal or marsh area. The foreground is dominated by tall, green grasses with some brownish-purple seed heads. A cluster of these seed heads is prominent in the center-left. The background is a flat expanse of similar vegetation stretching to a distant horizon under a clear blue sky.

Dank voor uw aandacht!